

*Informacja o zmianach w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
(przewidywany termin wejścia w życie – maj 2014r.)*

Zmiany w zakresie identyfikacji potrzeb klienta i planowania działań w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych

Planowane jest przede wszystkim wprowadzenie dla PUP nowego modelu pracy z klientem. Już na etapie rejestracji wszystkim bezrobotnym będzie ustalony **profil pomocy**, w którym będą brane pod uwagę dwie zmienne, tj.: oddalenie od rynku pracy oraz gotowość do wejścia lub powrotu na rynek pracy. Profilowanie ma służyć lepszemu dopasowaniu oferty PUP do potrzeb klientów.

W zależności od określonego profilu pomocy bezrobotny będzie mógł korzystać z następujących form wsparcia oferowanych przez urząd:

1) Profil pomocy I :

- a. pośrednictwo pracy,
- b. poradnictwo zawodowe (w uzasadnionych przypadkach),
- c. szkolenia grupowe i finansowanie kosztów egzaminów, umożliwiających uzyskanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, określonych uprawnień zawodowych oraz koszty uzyskania licencji niezbędnych do wykonywania danego zawodu,
- d. zwrot kosztów dojazdu,
- e. jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej,
- f. świadczenie aktywizacyjne,
- g. pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej,
- h. bon stażowy,
- i. bon szkoleniowy,
- j. bon zatrudnieniowy,
- k. bon na zasiedlenie.

2) Profil pomocy II :

- a. usługi i instrumenty rynku pracy,
- b. działania aktywizacyjne zlecone przez Urząd,
- c. inne formy pomocy (z wyłączeniem Programu Aktywizacja i Integracja).

3) Profil pomocy III :

- a. Program Aktywizacja i Integracja,
- b. działania aktywizacyjne zlecone przez Urząd,
- c. programy specjalne,
- d. skierowanie do zatrudnienia wspieranego u pracodawcy lub podjęcia pracy w spółdzielni socjalnej zakładanej przez osoby prawne,
- e. poradnictwo zawodowe (w uzasadnionych przypadkach).

(Starosta pozbawia statusu bezrobotnego bezrobotnego, który nie wyraził zgody na ustalenie profilu pomocy; pozbawienie statusu następuje na okres 120 dni w przypadku pierwszej odmowy, 180 dni w przypadku drugiej odmowy, 270 dni w przypadku trzeciej i każdej kolejnej odmowy).

Na podstawie profilu pomocy każda osoba bezrobotna będzie miała przygotowany indywidualny plan działania i będzie współpracowała ze swoim doradcą (kontakt co najmniej raz na 30 dni w celu monitorowania sytuacji i postępów w realizacji działań przewidzianych dla bezrobotnego).

Do zadań doradcy klienta należeć będzie:

- 1) stała opieka nad bezrobotnym i poszukującym pracy, w szczególności ustalanie profilu pomocy, przygotowanie i nadzór nad realizacją indywidualnego planu działania, świadczenie podstawowych usług rynku pracy w formie indywidualnej oraz ułatwianie dostępu do innych form pomocy określonych w ustawie
lub,
- 2) stała współpraca z pracodawcą w zakresie pomocy określonej w ustawie, w szczególności ustalanie zapotrzebowania na nowych pracowników i pozyskiwania ofert pracy w ramach pośrednictwa pracy oraz ułatwienie dostępu do innych form pomocy określonych w ustawie.

Na nowo zostały określone grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (art. 49 ustawy), do których będą zaliczone osoby bezrobotne:

- do 30 roku życia,
- powyżej 50 roku życia,
- długotrwale bezrobotne,
- korzystające z pomocy społecznej,
- posiadające dzieci do 6 roku życia lub dzieci niepełnosprawne do 18 roku życia,
- niepełnosprawne

i te grupy uzyskają pierwszeństwo w dostępie do programów specjalnych.

Zmiany dotyczyć będą także odejścia od generalnej zasady, iż instrumenty rynku pracy, takie jak prace interwencyjne, roboty publiczne, staż, refundacja składek na ubezpieczenia społeczne za zatrudnionych bezrobotnych czy przygotowanie zawodowe dorosłych, adresowane są tylko do bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy wskazanych w art. 49 ustawy. Urząd pracy będzie mógł elastycznie stosować usługi i instrumenty rynku pracy do poszczególnych bezrobotnych, z uwzględnieniem wyników profilowania, celem optymalnego dostosowania oferowanej formy pomocy do potrzeb konkretnej osoby.

Do określonych grup bezrobotnych, tj.:

- do 30 roku życia,
- powyżej 50 roku życia,
- bezrobotnych powracających na rynek pracy po przerwie związanej z wychowywaniem dziecka lub sprawowaniem opieki nad osobą zależną, którzy w okresie ostatnich 3 lat zrezygnowali z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej z uwagi na konieczność wychowywania dziecka lub sprawowania opieki nad osobą zależną

adresowane będą nowe instrumenty rynku pracy.

Zmiany w zakresie usług i instrumentów rynku pracy.

1. W jedną usługę o nazwie „**poradnictwo zawodowe**” zostaną zintegrowane dwie usługi świadczone na rzecz bezrobotnych i poszukujących pracy: usługa „poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej” i usługa „pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy”. Poza dotychczasowymi zadaniami jakie realizowane były w ramach poradnictwa zawodowego, będą dodatkowo inicjowane, organizowane i prowadzone szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy.
2. Wprowadzona będzie możliwość zorganizowania, na wniosek pracodawcy, szkolenia dla bezrobotnego na podstawie **trójstronnej umowy szkoleniowej**, zawieranej pomiędzy starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową. W umowie będzie określony w szczególności zakres umiejętności i kwalifikacji wymaganych przez pracodawcę, będący podstawą przygotowania przez instytucję szkoleniową programu kształcenia, oraz zobowiązanie pracodawcy do zatrudnienia bezrobotnego po odbytych szkoleniu.
3. Instrumenty wspierające tworzenie miejsc pracy i powrót do zatrudnienia osób bezrobotnych powracających na rynek pracy po przerwie związanej z wychowaniem dziecka lub sprawowaniem opieki nad osobą zależną, którzy w okresie ostatnich 3 lat zrezygnowali z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej z uwagi na konieczność wychowywania dziecka lub sprawowania opieki nad osobą zależną tj.:

- **grant na utworzenie stanowiska pracy w formie telepracy** - to środki na utworzenie stanowiska pracy w formie telepracy. Maksymalna wartość przyznanego grantu wynosi równowartość 6-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto. Pracodawca, który otrzymał grant zobowiązany będzie do utrzymania na utworzonym stanowisku pracy zatrudnienia przez 12 miesięcy w pełnym wymiarze czasu pracy lub 18 miesięcy w wymiarze ½ etatu.
- **świadczenie aktywizacyjne** - przyznane może zostać pracodawcy za zatrudnienie bezrobotnego na okres:
  - 12 miesięcy w wysokości ½ minimalnego wynagrodzenia za pracę, w przypadku zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy z jednoczesną gwarancją dalszego zatrudniania po upływie okresu przysługiwania świadczenia przez okres co najmniej 6 miesięcy lub
  - 18 miesięcy w wysokości ⅓ minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników, w przypadku zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy z jednoczesną gwarancją dalszego po upływie okresu przysługiwania świadczenia przez okres co najmniej 9 miesięcy.

4. Instrumenty wspierające zatrudnienie, adresowane do młodych ludzi na rynku pracy (do 30 roku życia):

- **refundacja składek na ubezpieczenia społeczne** za skierowanych do pracy bezrobotnych to instrument wspierający zatrudnienie osób młodych, którzy podejmują zatrudnienie po raz pierwszy w życiu. Refundacja składek na ubezpieczenia społeczne należne od pracodawcy przysługuje przez okres do 12 miesięcy w kwocie nie wyższej niż połowa minimalnego wynagrodzenia za pracę za każdego zatrudnionego bezrobotnego. Pracodawca po zakończeniu okresu refundacji składek zobowiązany jest do dalszego zatrudniania bezrobotnego przez okres kolejnych 6 miesięcy.
- **bon szkoleniowy** - stanowi gwarancję sfinansowania wskazanego przez bezrobotnego, któremu bon został przyznany, szkolenia niezbędnego do podjęcia zatrudnienia oraz dodatkowych kosztów, takich jak koszty dojazdu czy zakwaterowania; maksymalna wartość bonu szkoleniowego nie może przekraczać wysokości przeciętnego wynagrodzenia za pracę; bon może zostać przyznany po uprawdopodobnieniu przez bezrobotnego podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

- **bon stażowy** - stanowi gwarancję skierowania bezrobotnego, któremu bon został przyznany, do wskazanego przez bezrobotnego pracodawcy. Maksymalny okres stażu - 6 miesięcy. Warunkiem skierowania na staż jest zobowiązanie się pracodawcy do zatrudnienia bezrobotnego po odbytym stażu przez okres co najmniej 6 miesięcy. Bezrobotny odbywa staż na dotychczas obowiązujących zasadach. Dodatkowo pracodawca, który wywiąże się z podjętego zobowiązania otrzyma jednorazową premię w wysokości 1500 zł.
- **bon zatrudnieniowy** - stanowi gwarancję zrefundowania pracodawcy, który zatrudni bezrobotnego, któremu bon został przyznany, na okres 18 miesięcy, części kosztów wynagrodzenia wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne. Refundacja ta dokonywana będzie przez okres 12 miesięcy w wysokości zasiłku dla bezrobotnych.
- **bon na zasiedlenie** w kwocie nie wyższej niż dwukrotność przeciętnego wynagrodzenia za pracę, która pozwoli na pokrycie kosztów związanych z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej poza miejscem dotychczasowego zamieszkania (podjęcie pracy w odległości co najmniej 80 km od miejsca zamieszkania, lub gdy czas dojazdu do pracy i z powrotem przekracza łącznie 3 godziny dziennie). Bezrobotny otrzymujący bon zobowiązany będzie do utrzymania zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub prowadzenia działalności gospodarczej przez okres co najmniej 6 miesięcy w okresie do 8 miesięcy od dnia otrzymania bonu.

5. Instrument adresowany do bezrobotnych powyżej 50 roku życia:

- **dofinansowanie wynagrodzenia** za zatrudnienie bezrobotnego powyżej 50 roku życia przysługuje przez okres:
  - 12 miesięcy – w przypadku zatrudnienia bezrobotnego, który ukończył 50 lat, ale nie ukończył 60 lat, z obowiązkiem dalszego zatrudnienia przez okres 6 miesięcy,
  - 24 miesięcy, w przypadku zatrudnienia bezrobotnego, który ukończył 60 lat, z obowiązkiem dalszego zatrudnienia przez okres 12 miesięcy po upływie okresu dofinansowania. Dofinansowanie przysługuje do wysokości 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie.

–

6. Program adresowany do bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, wobec których powiatowy urząd pracy określił profil pomocy III, wskazujący na duże oddalenie od rynku pracy lub brak gotowości do podjęcia pracy:

- **Program Aktywizacja i Integracja (PAI)** - działania realizowane będą przez powiatowy urząd pracy we współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej lub

podmiotami prowadzącymi działalność statutową na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Bezrobotny skierowany do PAI objęty zostanie działaniami z zakresu aktywizacji zawodowej, realizowanymi przez PUP, obejmującymi w szczególności prace społecznie użyteczne. Elementem komplementarnym z działaniami w zakresie aktywizacji zawodowej, będą działania z zakresu integracji społecznej, realizowane (na podstawie porozumienia między PUP a OPS) przez ośrodek pomocy społecznej w ramach budżetu gminy i będą mogły być współfinansowane ze środków EFS. W przypadku nie zawarcia porozumienia – PUP będzie mógł zlecić ze środków Funduszu Pracy realizację działań w zakresie integracji społecznej podmiotom prowadzącym statutową działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

7. Wprowadzone zostaną pożyczki na utworzenie stanowiska pracy i pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym:
  - **pożyczka na utworzenie stanowiska pracy** dla bezrobotnego udzielana będzie do wysokości 6-krotnego przeciętnego wynagrodzenia. Maksymalny okres spłaty pożyczki będzie wynosił 3 lata. Pożyczkobiorcom nie będzie przysługiwało prawo do karencji w spłacie pożyczki,
  - **pożyczka na podjęcie działalności gospodarczej** będzie udzielana do wysokości 20-krotnego przeciętnego wynagrodzenia. Okres spłaty pożyczki nie będzie dłuższy niż 7 lat, z możliwością skorzystania z 12-miesięcznego okresu karencji w spłacie kapitału. O pożyczkę mogą ubiegać się bezrobotni, poszukujący pracy absolwenci szkół i uczelni w okresie 48 miesięcy od dnia ukończenia szkoły lub uzyskania tytułu zawodowego.

Pożyczki będą podlegały oprocentowaniu na zasadach preferencyjnych. Podstawą oprocentowania będzie stopa redyskonta weksli w wysokości 0,25 stopy.

Osobom ubiegającym się o udzielenie pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej lub którym jej udzielono będą świadczone także **usługi doradcze i szkoleniowe**.

Pośrednicy finansowi wyłanianiani przez Bank Gospodarstwa Krajowego Pożyczek będą udzielać oraz zapewniać usługi doradcze i szkoleniowe.

8. Utworzony zostanie **Krajowy Fundusz Szkoleniowy**, którego celem jest finansowanie działań lub współfinansowanie działań na rzecz kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców obejmujących m.in.:
  - a) określenie potrzeb pracodawcy w zakresie kształcenia ustawicznego,

- b) kursy i studia podyplomowe realizowane z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą,
  - c) egzaminy umożliwiające uzyskanie dokumentów potwierdzających nabycie kompetencji, uprawnień lub kwalifikacji,
  - d) badania lekarskie i psychologiczne wymagane dla podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej,
  - e) ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków uczestników projektu szkoleniowego,
- Ponadto, środki KFS będą mogły być przeznaczane na jego promocję, określanie zapotrzebowania na kompetencje i kwalifikacje na rynku pracy, konsultacje i poradnictwo dla pracodawców w zakresie korzystania z KFS oraz badanie efektywności wsparcia udzielonego ze środków KFS.

W pierwszych dwóch latach funkcjonowania KFS będzie wspierał kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawców w wieku powyżej 45 lat, a w późniejszym okresie także pozostałych dorosłych pracowników i pracodawców.

9. W zmienionej formule realizowane będą **programy regionalne**. Z wnioskiem o zainicjowanie programu regionalnego do marszałka województwa będą mogli wystąpić starostowie, wojewódzka rada rynku pracy, a także wojewódzka komisja dialogu społecznego. Działania realizowane przez powiatowe urzędy pracy wobec grup bezrobotnych objętych programem regionalnym, a także przewidywane wskaźniki efektywności uzgodnione zostaną z wojewódzkim urzędem pracy odrębnie dla każdego powiatu włączonego w program regionalny. W ramach programów regionalnych powiatowe urzędy pracy będą stosowały usługi i instrumenty rynku pracy przewidziane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Programy regionalne będą finansowane ze środków Funduszu Pracy oraz będą mogły być wspierane innymi środkami. Za monitorowanie realizacji programu regionalnego w poszczególnych powiatach odpowiada będzie marszałek województwa.

10. Działania aktywizacyjne na rzecz osób bezrobotnym będą mogły być zlecane agencjom zatrudnienia. Marszałek województwa będzie mógł zlecić te działania **agencji zatrudnienia**, wyłonionej w drodze zamówień publicznych, realizującej usługę pośrednictwa pracy. Do realizatora działań aktywizacyjnych kierowani będą długotrwale bezrobotni, w tym bezrobotni dla których określony zostanie profil pomocy II lub profil pomocy III. Do realizatora będzie można skierować nie mniej niż 200 bezrobotnych. Wojewódzki urząd pracy będzie dokonywał wyboru powiatów z województwa, z których będą kierowani bezrobotni. Wynagrodzenie brutto należne realizatorowi za jednego

bezrobotnego uzależnione będzie od osiąganego przez realizatora wskaźnika skuteczności zatrudnieniowej oraz wskaźnika utrzymania w zatrudnieniu, nie będzie mogło jednak przekroczyć trzykrotności przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu zawarcia umowy o świadczenie działań aktywizacyjnych.

Zmiany dotyczące prawa do posiadania statusu osoby bezrobotnej:

1. Nie nabędzie statusu osoby bezrobotnej oraz utraci go bezrobotny(a), który nabył prawo do emerytury albo renty z tytułu niezdolności do pracy, przyznanej przez zagraniczny organ emerytalny lub rentowy, w wysokości co najmniej najniższej emerytury albo renty z tytułu niezdolności do pracy, o których mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.
2. Rejestracja bezrobotnego w urzędzie pracy wyłącza możliwość rejestracji w tym samym urzędzie jako poszukującego pracy oraz posiadania takiego statusu przez okres posiadania statusu bezrobotnego.

Zmiany w zakresie przyznawania świadczeń z tytułu bezrobocia dotyczyć będą m.in.:

1. Prawo do zasiłku dla bezrobotnych będzie przysługiwać od dnia rejestracji w urzędzie pracy (dotychczas po 7 dniach).
2. Do okresu uprawniającego do nabycia prawa do zasiłku zaliczany będzie okres prowadzenia pozarolniczej działalności przez osoby w wieku powyżej 55 lat – kobiety i 60 lat – mężczyźni, za który to okres osoby te nie miały obowiązku odprowadzania składek na Fundusz Pracy.
3. Wprowadzono zmianę polegającą na zastąpieniu okresu 6 miesięcy i 12 miesięcy przysługiwania zasiłku dla bezrobotnych odpowiednio okresem 180 dni i 365 dni.
4. Dodano możliwość nabywania prawa do dłuższego zasiłku (365 dni) przez osoby samotnie wychowujące co najmniej 1 dziecko do 15 roku życia.
5. Dodano możliwość nabywania prawa do zasiłku uzupełniającego przez osoby, które w trakcie pobierania zasiłku dla bezrobotnych utraciły status na okres krótszy niż 365 dni z powodu podjęcia zatrudnienia, po którym pobierały zasiłek macierzyński lub zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego.
6. Prawo do zasiłku dla bezrobotnych będą mogły nabyć osoby, które w okresie 18 miesięcy bezpośrednio poprzedzających dzień rejestracji przez min. 365 dni :
  - a) świadczyły usługi na podstawie umowy uaktywniającej, o której mowa w ustawie z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3;

- b) pobierały rentę rodzinną, w przypadku gdy nastąpił zbieg prawa do tej renty z prawem do renty z tytułu niezdolności do pracy i wybrano pobieranie renty rodzinnej;
- c) podlegały obowiązkowi ubezpieczenia społecznego z tytułu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem po zaprzestaniu lub zawieszeniu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy – zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych;
- d) podlegały obowiązkowi ubezpieczenia społecznego z tytułu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem po zaprzestaniu świadczenia usług na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług albo po zaprzestaniu współpracy przy świadczeniu w/w usług - zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych;

